

Forslag til vedtak

1. Inntektene for Sauda kommune består av rammeoverføring, skattar og avgifter, øymerka tilskot og sal m.m.

Driftsbudsjett

2. Årsbudsjett for 2023 og økonomiplan for 2024 - 2026, samt avgifter, gebyr og betalingsattsar for 2023 (vedlegg 2) vedtas.

3. Tallbudsjettet vedtas med brutto driftsresultat på **18,0 %** av driftsinntekter. Netto driftsresultat utgjør **15,5%**. For 2023 er det budsjetter med eit overskot på kr. **90** millionar. Overskotet vert avsett til disposisjonsfond.

4. Driftsbudsjettet vedtas med netto ramme. Det vil si utgifter minus inntekter er likt budsjett. Netto rammer er som følgande:

Politisk nivå og Fagleg stab og støtte	kroner 51 434 668
Oppvekst	kroner 110 270 347
Helse og velferd	kroner 202 840 130
Næring og samfunn	kroner 109 521 401
Netto driftsramme kraft	kroner -206 488 667
Avskrivningar og kalk/renter	kroner -54 910 506
Total netto ramme	kroner 212 604 373

Nettorammene er inklusive avskrivningar og kalkulatorisk kostnad (VAR), men eksklusiv avsetning til, og forbruk av fond.

Kommunedirektør delegerast myndigheit til å omdisponere innanfor rammene.

Kommunedirektør delegerast myndigheit til å "fryse" budsjettpostar og ledige stillingar. Ledige stillingar skal bli nøye vurdert med omsyn til alternativ organisering for å løyse arbeidsoppgåver utan nyttilsettingar.

Investeringar

5. Investeringsbudsjett for 2023, hovudpostar:

Investering innanfor sjølvkost (VAR)	Kroner 8 250 000
Andre investeringar	Kroner 31 237 500
Startlån for vidareformidling	Kroner 10 000 000

Kommunedirektøren gis fullmakt til å omdisponere midlar i investeringsbudsjettet til vedtekne prosjekter. Delegasjonen er avgrensa til 1 million kroner. Ved omdisponeringar skal formannskapet orienterast.

6. Sauda kommune tar opp følgende lån i 2023:

VAR	Kroner 8 250 000
Øvrige opplån	Kroner 11 490 000

Startlån

Kroner 10 000 000

Kommunedirektør blir delegert myndighet til å ta opp lån og godkjenne endelige lånevilkår, avdragstid, rente og å binde renta for lån innarbeida i budsjettet og vedtatt av kommunestyret, jf. finansreglement. Avdragstid og sum må vera innanfor grenser som kommunelova setter, jf. Kommunelova § 50 nr. 7. Delegeringa gjelder i heile lånet si løpetid.

Skatt

7. Skattesatsane for inntektsskatt og formueskatt skal være i samsvar med maksimalsatsane vedtatt i Stortinget sitt skattevedtak.

8. Eigedomsskattevedtak for året 2023 i Sauda kommune:

For eigedomsskatteåret 2023 skal det også skrives ut eigedomsskatt på eit «særskilt fastsett grunnlag» i medhald til overgangsregelen til eigedomsskattelova §§ 3 og 4 første ledd. Det særskilte grunnlaget skal i 2023 vera lik 5/7 av differansen mellom eigedomsskattegrunnlaget i 2018 og 2019 som er grunna nye verdsettelsesreglar og at produksjonsutstyr- og installasjonar ikkje skal reknast med i grunnlaget for verk og bruk som frå og med 2019 blei sett på som næringsseigedom.

Verkeområde

For skatteåret 2023 skal det skrivast ut eigedomsskatt på næring og faste eigedommer i heile kommunen. Jf. lov om eigedomsskatt til kommunene (eskl.) § 3 første ledd, bokstav a.

a) Eigedomsskattesats:

a. Den alminnelege eigedomsskattesatsen for 2023 er 7 promille, jf. eskl. § 11 første ledd.

b. Differensiert skattesats for bustaddelen i eigedommar med sjølvstendig bustaddel, med tilhøyrande tomt, for 2023 er 4 promille, jf. eskl. § 12 bokstav a).

c. Nedtrapping av eigedomsskatt for maskiner og installasjonar blir gjort med 1/7 del kvart år frå og med 2019.

b) Takstvedtekter:

a. Takstvedtektene for eigedomsskatt i Sauda kommune blei vedtatt i kommunestyret 12. desember 2012, sak 109/12.

c) Terminar:

a. Eigedomsskatten blir skrevet ut i fire terminar, jf. eskl. §25 første ledd.

d) Takstar:

a. Taksering fra 2013 ligg til grunn for satsar.

e) Unntak frå eigedomsskatt i forhold til eigedomsskattelova § 7 a og b

Kommunestyret vurderer om eigedom tilhørende andre stiftelser/ organisasjonar fritas fra eiendomsskatt på grunnlag av søknad.

9. Kommunestyret vedtar å ta etterreguleringar/utrekning av kommunen sine pensjonskostnader, slik det går fram i aktuarberekningar i Kommunal Landspensjonskasse og i Statens Pensjonskasse, over 7 år.

Verbalforslag

10. Kommunestyret ber kommunedirektøren legge fram økonomistatus og oversikt over budsjettkontroll for drift i alle ordinære formannskapsmøter som ikkje har tertialrapportering. Det skal ved tertialrapportering rapporterast om framdrift i omstilling Sauda 2025 og vidare planar for å styrka drifta til Sauda kommune. Formannskapet skal orienterast fortløpande om arbeidet med Omstilling Sauda 2025.

11. Kommunestyret ser med bekymring på bruken av kraftinntekter inn i drifta av kommunen. Det er ei forventning om at arbeidet med Omstilling Sauda 2025 gir resultater allereie i 2023. Kommunestyret ber kommunedirektøren leggja fram ei budsjettjustering i 1. tertial der årseffekten av innførte PWC-tiltak og oppdaterte prognosar på kommunens utgifter til straum er med.

12. Støtte til næringslivet.

Kommunestyret er uroa for korleis næringslivet i kommunen skal handtera det høge prisnivået på varer og straum gjennom vinteren og året 2023. Kommunen har ekstraordinære inntekter i 2023, og kommunestyret vedtar å sette av 10 millionar av dette for støtte næringslivet i kommunen. Ordninga blir eit-årig og er knyta opp til dei ekstraordinære inntektene kommunen får frå kraftsalg. Dette grepet vil derfor ikkje auke driftsnivået til kommunen i framtida. Fleire kraftkommunar rundt oss (bla. Hjelmeland, Suldal og Ullensvang) har innført eller gjort vedtak om ulike ordningar til næringslivet. For Sauda KF får i oppdrag å laga ordningar som passar for Sauda.

Innretning på støtteordning til næringslivet:

- Støtte til bedrifter som har høge ekstraordinære utgifter dei ikkje klarar å henta inn på inntektsida.
- 10 millionar tilføres For Sauda KF i budsjettet. Avsetning til disposisjonsfond reduseres tilsvarande.
- Administrasjonen i For Sauda KF skal utgreie korleis innretninga skal gjerast, og om det skal innførast ulike ordningar for å treffa ulike delar av næringslivet.
- Midlane disponerast av For Sauda KF og kan nyttast til Sauda Bedriftskapital AS og ei eiga støtteordning, samt administrasjon av ordninga.
- Ein skal halda seg innanfor «bagatellmessig støtte» i statsstøtteregelverket.
- Ordninga er midlertidig – og skal avsluttast om det ekstraordinære kostnadsnivået normaliserer seg. Då kan midlane nyttast av For Sauda KF til anna næringsutviklingsarbeid.
- Ordninga skal ikkje gjelda for kraftintensiv industri.
- Støtten skal ikkje nyttast til utbytte.
- Kommunestyret skal holdes orientert om bruken av ordninga.

12. Kommunestyret aukar posten i næringskapittelet for løypekøyning til 800 000. Avsetning til disposisjonsfond reduseres med 400 000.

13. Bustadsutvikling – Styringskort for Næring og samfunn oppdateres med eit nytt overordna mål:
- Fremma ei attraktiv og aldersvennleg bustadutvikling med bustader for både sal og utleige.

14. Kommunestyret ber kommunedirektøren leggja fram sak til kommunestyret der ein ser på muligheter for brukarbetaling eller privatisering av kommunale vegar og parkeringsplassar der det er eit ønske frå grunneigarar og hytteforeningar. Saka må sjåast i samanheng med PWC-tiltak #N9 og #N10.

15. Kommunestyret ber kommunedirektøren legge fram ei sak første halvår 2023 om etablering av minnelund. Saka skal belyse plassering, utforming og kostnad.

16. Kommunestyret vedtek følgende endringar i Investeringsbudsjettet:

NR	Beskrivelse av prosjekt	Type	2023	2024	2025	2026
B1	Kjøleanlegg til ventilasjonssystem ungdomsskulen	Bygg		0		
B20	Solceller kommunale bygg	Bygg	1 000 000	9 000 000	3 000 000	
C1	Bølgebryter Treaskjæret	Havn	200 000	5 000 000		
E10	Vegar til utfartsområde	Veg	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
F1	Aktivitetsparker	UPI	800 000	800 000	800 000	800 000
F6	Ny kunstgressmatte	UPI	100 000	3 900 000		